

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 353/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júna 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Luciou Flochovou, Krížna 47, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 3 K 3/2015-150 z 9. novembra 2015 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 CoKR 110/2015-158 z 26. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 K 3/2015-150 z 9. novembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie

okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 CoKR 110/2015-158 z 26. januára 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd uznesením zo 14. marca 2015 vyhlásil konkurz na majetok úpadcu – [REDACTED] (ďalej len „úpadca“) a sťažovateľ bol ustanovený za správcu konkurznej podstaty úpadcu.

Sťažovateľ si písomným podaním uplatnil v súlade s § 12 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 665/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 665/2005 Z. z.“), odmenu za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov – navýšenú o daň z pridanej hodnoty – v sume 796,66 €.

Okresný súd rozhodol napadnutým uznesením z 9. novembra 2015 tak, že paušálnu odmenu za výkon funkcie správcu do konania prvej schôdze veriteľov nepriznal.

Proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 26. januára 2016 tak, že odvolanie odmietol.

Sťažovateľ nesúhlasí s právnym názorom okresného súdu a krajského súdu o neprípustnosti odvolania proti uzneseniu okresného súdu o nepriznaní požadovanej odmeny správcovi. V tejto súvislosti argumentuje tým, že *„O. s. p. v zásade pripúšťa odvolanie proti všetkým rozhodnutiam súdu prvého stupňa a súčasne taxatívne vymedzuje rozhodnutia, proti ktorým odvolanie nie je prípustné. Prípustnosť odvolania proti rozhodnutiam v konaní podľa ZKR je založená na opačnom princípe – odvolanie je prípustné len vtedy, ak to zákon pri jednotlivých uzneseniach výslovne pripúšťa; ak však ZKR túto otázku pri určitom uznesení nerieši, je potrebné riešiť prípustnosť odvolania podľa ustanovení O. s. p. primerane.“*

Sťažovateľ v sťažnosti pripúšťa, že zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze“) neustanovuje prípustnosť odvolania proti uzneseniu o odmene správcu do konania prvej schôdze veriteľov. V uvedenom prípade je však potrebné príslušné ustanovenia zákona o konkurze interpretovať tak, „že odvolanie nie je prípustné vtedy, ak súd návrhu správcu vyhovie v celom rozsahu a prípustné je vtedy, ak súd návrhu správcu na priznanie paušálnej odmeny nevyhovie, alebo vyhovie iba čiastočne... Takýto výklad ustanovenia § 43 ZKR v spojení s § 198 ods. (1) ZKR je nepochybne ústavne konformný.

V nadväznosti na vyššie uvedené možno vysloviť názor, že prípustnosť odvolania je v tomto prípade daná v zmysle § 43 ods. (1) ZKR v spojení s § 21 ods. (3) a (5) ZKR, podľa ktorého sa na odvolanie a ustanovenie predbežného správcu a dohľad súdu nad jeho činnosťou použijú ustanovenia o odvolaní a ustanovení správcu a dohľade nad jeho činnosťou, kedy je zároveň nevyhnutné zdôrazniť, že analógia zákona je prípustná, nakoľko v opačnom prípade by došlo k neprimeranému zvýhodneniu postavenia predbežného správcu pred správcom ustanoveným súdom po vyhlásení konkurzu.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno jednoznačne konštatovať, že odvolanie proti uzneseniu o nepriznaní odmeny za výkon funkcie správcu do konania prvej schôdze veriteľov resp. jej krátení, je prípustné.

Vyššie uvedený názor zdieľal dokonca i Krajský súd v Bratislave v jednom zo svojich rozhodnutí v inom konkurznom konaní, kedy v uznesení z 30-01-2014, sp. zn. 2 CoKR/80/2013 konštatoval: Vzhľadom na to, že § 21 ods. 3 zákona o konkurze a reštrukturalizácii priznáva právo podať odvolanie proti výške odmeny predbežnému správcovi, neexistuje žiaden logický dôvod pre takú právnu úpravu, podľa ktorej tá istá osoba môže podať odvolanie proti rozhodnutiu o odmene za výkon funkcie predbežného správcu a v ďalšom štádiu konkurzného konania, t. j. od vyhlásenia konkurzu do konania prvej schôdze veriteľov, už odvolanie proti rozhodnutiu o odmene podať nemôže. Z tohto dôvodu sa v prospech práva podať odvolanie možno dovolávať analógie legis.“

Sťažovateľ v tomto kontexte poukazuje na princíp právnej istoty, ktorého aspektom je aj to, aby všeobecné súdy na určitú právne relevantnú otázku dávali pri opakovaní v rovnakých podmienkach rovnakú odpoveď.

Sťažovateľ následne poukazuje na právny názor okresného súdu a krajského súdu, ktorý viedol k nepriznaniu paušálnej odmeny – ktorého základom je krátenie odmeny pre porušenie povinnosti správcu podľa § 12 ods. 5 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. podávať správy konkurznému súdu v ustanovených lehotách. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza:

„Sťažovateľ zdôrazňuje, že do konania prvej schôdze veriteľov riadne vykonával všetky svoje povinnosti a žiadnu z nich nezanedbal. Je pravdou, že po ustanovení do funkcie správcu konajúcemu súdu nepredložil žiadnu správu o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu, avšak uvedenú povinnosť sťažovateľ ako správca ani nemal, nakoľko vo výroku uznesenia, ktorým súd vyhlásil konkurz a ustanovil sťažovateľa za správcu, uloženie akýchkoľvek povinností spojených s predkladaním správ súdu absentuje. Prvostupňový súd neuložil v tomto smere správcovi žiadnu povinnosť ani podľa ust. § 41 ZKR...

Podľa článku 13 ods. (1) písm. a) Ústavy Slovenskej republiky: Povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.

S poukazom na citovaný článok Ústavy Slovenskej republiky ako i na vyššie uvedené skutočnosti je nevyhnutné konštatovať, že v prejednáwanej veci Okresný súd Bratislava I vec nesprávne posúdil, keď na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenie § 12 ods. (5) vyhlášky č. 665/2005 Z. z. a na jeho základe nepriznal sťažovateľovu paušálnu odmenu za výkon funkcie do konania prvej schôdze veriteľov.

Rovnaký právny názor opätovne vyslovil i Krajský súd v Bratislave v uznesení z 30-01-2014, sp. zn. 2 CoKR/80/2013 (na ktoré už sťažovateľ vyššie poukázal), keď konštatoval: Súd nemôže správcovi nepriznať odmenu z dôvodu nepredloženia písomnej správy o stave zisťovania a zabezpečovania majetku úpadcu a vykonaných úkonoch, ak mu túto povinnosť výslovne neuložil, resp. túto povinnosť v rámci výkonu dohľadu súdu nepožadoval, pričom táto povinnosť nevyplýva priamo zo zákona alebo z vykonávacieho právneho predpisu vydaného na základe zákona.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 3 K/3/2015-150 zo dňa 09-11-2015 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa článku 20 ods. (1)... a článku 46 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 CoKR/110/2015-158 zo dňa 26-01-2016 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa článku 20 ods. (1)... a článku 46 ods. (1) Ústavy Slovenskej republiky.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 796,66 €, ktoré je Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave spoločne a nerozdielne povinný mu vyplatiť v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 303,16 €... na účet právneho zástupcu...“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že táto „suma zodpovedá výške paušálnej odmeny za výkon funkcie správcu do konania prvej schôdze veriteľov vrátane DPH... Sťažovateľ ako správca všetky finančné prostriedky získané počas konkurzného konania rozdelil medzi veriteľov prihlásených v konkurznom konaní bez uspokojenia svojej odmeny, nakoľko na tú nemal v zmysle právoplatných rozhodnutí konajúcich súdov zákonný nárok. Zo sumy finančného zadosťučinenia, ktorú si sťažovateľ v tunajšom konaní uplatňuje, tak uspokojí svoj nárok na paušálnu odmenu za výkon funkcie správcu do konania prvej schôdze veriteľov, ktorý nebol uspokojený z dôvodu zásahov do ústavne garantovaných práv sťažovateľa.“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd zásadne nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu a preskúmať ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu z 26. januára 2016

Posúdenie veci všeobecným súdom môže byť podľa stabilizovanej judikatúry predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných

ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať taký návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia z 26. januára 2016, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľa, uviedol:

«Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolaní (§ 10 ods. 1 Občiansky súdny poriadok a § 9 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov /ďalej len „OSP“/), preskúmal odvolanie podľa § 218 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie je potrebné odmietnuť z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

Podľa § 198 ods. 1 ZKR súd v konaní podľa tohto zákona rozhoduje uznesením. Proti uzneseniu vydanom v konkurznom konaní, v reštrukturalizačnom konaní alebo v konaní o oddlžení, je odvolanie prípustné, len ak to ustanovuje zákon. Dovolanie ani mimoriadne dovolanie proti uzneseniu vydanému v konaní podľa tohto zákona nie je prípustné.

S poukazom na dôvody odvolania, odvolací súd konštatuje, že neboli splnené podmienky pre vyslovenie prípustnosti odvolania, ako aj poukazuje na skutočnosť, že povinnosť predložiť správy súdu vyplývajú z ust. § 12 ods. 5 Vyhlášky MS SR č. 665/2005, a preto nemôže sa odvolací súd prikloniť k žiadnemu z dôvodov, ktoré by zakladali vyslovenie prípustnosti odvolania titulom porušenia základných práv dotknutého účastníka, v posudzovanej právnej veci správcu konkurznej podstaty.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c) OSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

V predmetnej veci bolo podané odvolanie proti rozhodnutiu súdu o priznaní paušálnej odmeny správcovi konkurznej podstaty v právnej veci vedenej na súde prvého stupňa pod sp. zn. 3 K/3/2015. Proti tomuto rozhodnutiu súdu prvého stupňa zákon nepripúšťa podanie odvolania, keďže možnosť odvolania proti takémuto rozhodnutiu súdu, výslovne neustanovuje a odvolací súd nezistil žiaden z dôvodov pre vyslovenie prípustnosti podaného odvolania titulom porušenia základných práv a slobôd.

Na základe uvedených skutočností a s poukazom na zákonné ustanovenia, keďže odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, odvolací súd odvolanie správcu konkurznej podstaty odmietol a nemohol prihliadnuť k dôvodom uvedeným v tomto odvolaní.»

Ústavný súd nepovažuje právny záver v napadnutom uznesení krajského súdu o neprípustnosti odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu za arbitrárny. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd svoj právny záver primerane odôvodnil, preto nie je ani zjavne neodôvodnený. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu predstavuje akceptovateľný podklad pre výrok jeho uznesenia, ktorým odmietol odvolanie sťažovateľa. Takto vyslovený právny názor v napadnutom uznesení krajského súdu z 26. januára 2016 považuje ústavný súd za jeden z možných a ústavne udržateľných právnych názorov.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že krajský súd v inom konkurznom konaní odvolanie proti obdobnému uzneseniu okresného súdu („z 30-01-2014, sp. zn. 2 CoKR/80/2013“) považoval za prípustné, ústavný súd túto námietku neakceptoval. Právny názor vyslovený v uvedenom uznesení nebol pre krajský súd záväzný a z uvedeného nevyplýva, že citovaný právny názor tvorí stabilnú súčasť rozhodovania všeobecných súdov. Navyše, ústavnému súdu neprislúcha úloha zjednocovať rozdielnu judikatúru všeobecných súdov. Z ústavného vymedzenia postavenia a kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike totižto vyplýva, že rozhodovanie vo veciach vyplývajúcich z obchodných vzťahov patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd

nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu usmerňovať vývoj judikatúry všeobecných súdov z hľadiska správnosti výkladu a uplatňovania zákonov (za podmienky rešpektovania jeho ústavnej konformity) alebo zjednocovať judikatúru všeobecných súdov (čo podľa § 23 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších prepisov prislúcha Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, pozri napr. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05, IV. ÚS 2013/2012).

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu z 9. novembra 2015

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv napadnutým uznesením okresného súdu z 9. novembra 2015. V napadnutom uznesení okresný súd uviedol poučenie o opravnom prostriedku, podľa ktorého proti „*tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 198 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii)*“. Sťažovateľ –

vychádzajúc zo znenia výroku – zastával právny názor, že odvolanie proti uzneseniu okresného súdu je prípustné, preto proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odvolanie podal. O odvolaní krajský súd rozhodol napadnutým uznesením z 26. januára 2016 tak, že odvolanie odmietol. V odôvodnení napadnutého uznesenia sa vysporiadal s námietkou sťažovateľa o prípustnosti odvolania proti uzneseniu okresného súdu z 9. novembra 2015.

Vzhľadom na to, že ústavný súd považuje právny záver krajského súdu v napadnutom uznesení o neprípustnosti odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu za ústavne udržateľný (časť II.2 tohto uznesenia) a z tohto dôvodu ju vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú, v nadväznosti na toto rozhodnutie sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu považoval za podanú zjavne po uplynutí lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2017